

Mand faar fat i noget Jord, der ikke kan siges at være af bedste Kvalitet, 1ste Klases Jord, er der dog ikke Grund til at rette Anker mod Valget af denne Jordplet. Jeg har set Eksempler paa, at Folk ere gaaede forbi den Slags Jordpletter og have ment, at den ikke var noget værd, men naar Statshusmændene have faaet fat paa den, har det alligevel vist sig, at der kunde blive noget ud deraf. Det gælder blot om, at de Folk, som faa saadan Jord, have den rette Forstaaelse af, hvad de skulle gøre, og det rette Haandelag, Arbejdsvillie og Arbejdskraft.

Jeg vil ikke gaa ind paa de forskellige Forandringer, der ere fremkomne i Loven i dens Helhed, kun nævne et Par ganske enkelte Punkter, som jeg vil udtale min store Tilfredshed med. Det ene er, at Laaneværdien er sat op til 7,000 Kr. og i enkelte Egne til 8,000 Kr. Det kan ikke nægtes, at naar Loven under alle Forhold skal ramme det rette, maa disse Statshusmandsbrug kunne gøres saa store, at en Mand kan leve selvstændigt paa dem. Mange Mennesker ville hævde, at det er en Ulykke for en Husmand at have et saa lille Brug, at han ikke kan leve selvstændigt deraf. Til dem hører jeg ikke, thi det at arbejde for en anden er der efter min Mening ikke noget uheldigt i. Har nogen Lyst dertil, er det udmærket, det er der jo saa mange, selv velsituerede Folk, der maa. Jeg kender Husmænd, som arbejde for andre, og som ikke des mindre have en god Fortjeneste ved Hjælp af Hustru og Børn og det Arbejde, de selv ved enkelte Lejligheder kunne udføre for sig selv. Derfor kan man faa en meget god Tilværelse, selv om man arbejder for andre, det kender jeg af Erfaring. Men hvis man faar rigtig mange af disse Statshuse, faar dem kolonivis, saaledes som man begynder paa det enkelte Steder, saa kommer den Vanskelighed, at man for at drive Jorden, som den skal drives, selv maa have den fornødne Trækkraft, og det kan man kun, naar Husene have en vis Størrelse. Naar altsaa Loven skal vedblive at virke, saaledes at der bliver flere og flere Brug, anser jeg det for absolut nødvendigt, at Laanesummen bliver sat op — saaledes som det her foreslaas —, for at Husmandsbrugene kunne drives uden Hjælp af andre til Pløjning o. s. v. Jeg skal i den Forbindelse bemærke, at der er visse Egne af Landet, hvorom det maaske kan siges, at 8,000 Kr. ikke ere for høj en Laaneværdi, nemlig, hvor Jorden er meget dyr, og at 8,000 Kr. derfor af Kommissionen maa

anses for passende. Jeg skal f. Eks. nævne en enkelt lille Plet som Ærø. Studerer man det Kort, der giver Oplysninger om Ejendomsskylden, finder man, at dette Kort er malet med ganske overordentlig stærke Farver paa Grund af de høje Ejendomspriser; disse fremstilles nemlig ved Hjælp af Farver. For Fyns Vedkommende gælder noget lignende. Jeg vil derfor sige, at det kunde være ønskeligt, om de 8,000 Kr. i visse Tilfælde kunde overskrides. Men Loven byder væsentlige Fremskridt paa dette Omraade, det skal jeg villig erkende.

Tillægslaanene synes jeg udmærket om og ligeledes Forhøjelsen til de 4 Millioner, og jeg mener, at alt i alt er det Formaals, man har med denne Lov, de Virkninger, der kunne opnaas, af saa vidtrækkende Betydning, at 4 Mill. Kr. ofrede herpaa ere ingenlunde for meget. Jeg tror ikke, at man nogen Sinde vil komme til at fortryde, at man sætter en Del Penge i dette. Jeg skal slutte med at sige, at Lovforslaget, som det er kommet herop, kan siges at være et smukt Arbejde, hvorfor jeg er Ministeren og Folketinget erkendtlig. Jeg vil ønske, at det maa lykkes at gennemføre Loven væsentlig i den Skikkelse, hvori den her foreligger. Jeg tror, det er en af de Love, som man maa sige om, at den har vokset sig stærkere, eftersom den blev ældre og ældre. Det glæder mig ogsaa, at jeg af den Omtale, Forslaget har faaet her, har faaet Indtryk af, at det er Tilfældet.

Sonne: Det ærede Medlem (H. J. Nielsen), som nu satte sig, gav jo Lovforslaget, som det her møder frem, sin uforbeholdne Tilslutning, og ogsaa det ærede 7de Medlem for 2den Kreds (Piper) stillede sig, trods Forbehold paa enkelte Punkter, meget velvillig overfor det foreliggende Forslag. Lad mig saa straks bemærke, at ogsaa den Partigruppe, jeg tilhører, ser med megen Sympati paa det foreliggende Forslag, er rede til at medvirke til at bane Vejen for dets Ophøjelse til Lov. — Der er peget paa adskillige Punkter i Lovforslaget, som fortrinsvis tiltrække sig Opmærksomheden, og om hvilke den vidtløftige Debat i det andet høje Ting ogsaa fortrinsvis har drejet sig. Jeg ønsker for mit Vedkommende at knytte Bemærkninger til forskellige af de saaledes fremdragne Momenter i Forslaget.

Et fremtrædende Punkt i Forslaget er den i § 7 indeholdte Bestemmelse om Maksimalgrænsen for Ejendommens Laane-